

A Lengyel Függetlenség napja - November 11.

1918 november 11-e az egyik legfontosabb dátum a lengyel történelemben. Ez az a nap, amikor Lengyelország, 123 év után visszanyerte függetlenségét és újra önálló, független, szabad ország lett.

Ezt az alkalmat a Belváros-Lipótváros lengyel nemzetiségi önkormányzata, Sajó Tamás művészet történész nagyszabású, három részes előadás sorozatával ünnepli, melyre mindenkit szeretettel vár. A járványügyi helyzetre tekintettel az előadásokra online lehet csatlakozni, ZOOM alkalmazáson keresztül az alább megadott linkeken. Az előadások az adott napokon 18 órakor.

A mondás úgy tartja: a lengyel és a magyar világnyelvek, hiszen beszélőik a világon mindenütt ott vannak. A lengyel diaszpórák létrejöttének okait nem kell különösebben részleteznünk: a jobb élet vágya és a különféle elnyomók előli menekülés együttesen okozták, hogy szinte a világ minden országában találunk jelentős lengyel közösséget.

Három előadásból álló „**Lengyel diaszpórák – diaszpórák Lengyelországban**” előadássorozatunkban a számos érdekes múltú lengyel közösség közül két különösen izgalmasat mutatunk be.

- **Nov. 3. Lengyelek Perzsiában.** Az 1939. szeptember 17-i szovjet megszállás után lengyel civilek és katonák százezreit hurcolták el a Szovjetunióba. Akit nem öltek meg, azt túlnyomórészt Kazahsztánba deportálták. Az 1941. júniusi német támadás után Churchill rábeszélte Sztálint, hogy az ott sínylődő lengyelek közül azokat, akik hajlandók lennének angol vezénylet alatt a németek ellen harcolni, engedje át a britek által megszállt Iránba. Sok tízezer lengyel hajózott át Perzsiába, ahol egy-két évet töltöttek, míg kiképezték és az Anders-hadsereg kötelékében Európában bevetették őket. A mai Iránban azonban máig őrzik emléküket az egykori lengyel lakótelepek, az öreg perzsa barátok, és persze a temetők. Ennek a közösségnek a történetét és Iránban fellelhető emlékeit mutatom be saját helyszíni kutatásaim alapján.
- **Nov. 10. A Kresy eltűnt lengyel falvai.** Közismert, hogy a Kresy – magyar kifejezéssel Galícia – lengyel falvait a második világháború éveiben sokan fenyegették: a német hadsereg éppúgy, mint Bandera etnikai tisztogató ukrán csapatai, majd a bevonuló szovjet hadsereg. Az itteni lengyelség jelentős része 1944-45-ben a mai Lengyelországba menekült, s jórészt Szilézia egykori német falvaiban telepedett le. Ez alkalommal egyetlen példát mutatok be, az egykor Lemberg-től délre fekvő Świąty Józef, azaz Szentjózseffelva történetét és mai emlékét.
- **Nov. 17. Örmények Kamenyec-Podolszktól Lembergig.** Nemcsak más országokban éltek menekült lengyelek, de Lengyelország is mindig nagylelkűen otthont adott sok más ország menekültjeinek és bevándorlóinak, a bujdosó magyar kurucoktól a középkori németföldi pogromok elől menekülő zsidókon át a reformáció elől emigráló katolikus skótokig. Az egyik legjelentősebb csoport az örményeké volt, akik Nagy Kázmér király hívására érkeztek az országba mint királyi nagykereskedők, és évszázadokon át fenntartották a perzsa birodalomtól Lwówig vezető úgynevezett lengyel selyemutat. A harmadik előadáson az ő történetükbe pillantunk bele, külön figyelmet szentelve az új lengyelországi szakasza első és utolsó állomásának, a kamenyec-podolszki és a lwówi örmény közösségeknek és templomoknak.

Nov. 3. Lengyelek Perzsiában

<https://zoom.us/j/96657562435?pwd=Zm53djdYUWwQUZEMW9OMWU1RnpiUT09>

Nov. 10. A Kresy eltűnt lengyel falvai

<https://zoom.us/j/93769532830?pwd=c3hDWVdVMjRpS21qYmhLb21wUjVEQT09>

Nov. 17. Örmények Kamenyec-Podolszktól Lwówig

<https://zoom.us/j/93811740568?pwd=d0htYy9RZ3poS0txUTFjUzRZc2RSQT09>

Kamieniec Podolski